

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ในศาสนาเรา การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์อันประเสริฐมากเลย เพราะว่าการเกิดเป็นมนุษย์นี่เราก็กวียุญาณไว้ได้ ถ้าเราก็กวียุญาณ เห็นใหม่ เพราะในร่างกายมนุษย์ ปฏิสนธิจิตมันเกิดในไข่ของมารดา พัฒนาการมา ๕ เดือนคลอດออกมาเป็นเรา เห็นใหม่ เราก็กวียุญาณไว้ได้ ๑๐๐ ปี ๘๐ ปี ก็ปีกี่แล้วแต่ ชีวิตนี้เราก็กวียุญาณไว้ได้ เราจะทำคุณงามความดีได้มหาศาลเลย

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ คิดค้นใจ เพราะเอาชีวิตนี้มาออกประพฤติปฏิบัติ ก่อนที่จะกักจิตวิญญาณไว้ได้ จิตวิญญาณ เห็นใหม่ ปฏิสนธิจิตมันเกิดตายเกิดตายเป็นพระโพธิสัตว์ เป็นต่างๆ สะสมมา เห็นใหม่ บุญญาธิการอันนี้สะสมมา

พอสะสมมา สิ่งที่เป็นอามิส เห็นใหม่ บุญกุศลเป็นอามิส บุญกุศลเป็นพลังงานขับเคลื่อนนี้อวิชชาๆ อวิชชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ในอะไร ไม่รู้ในอริยสัจ แต่รู้ไปหมดเลย พระโพธิสัตว์สร้างสมบุญญาธิการมหาศาลเลย สร้างสมนะ เพราะเป็นหัวหน้า เป็นผู้เจือจานสัตว์โลกมาตลอดเลย เพราะสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ โพธิญาณๆ นะ

แต่ขณะที่ยังไม่ตรัสรู้ธรรมนะ นี่เป็นอามิสหมดเลย เพราะเป็นแรงขับเคลื่อนใจ เราเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม สิ่งนี้เป็นแรงขับเคลื่อน นี่อามิสบูชา บุญกุศลเป็นเรื่องโลกๆ ใจ แต่เวลาบรรลुธรรม เห็นใหม่ อาสวักขยญาณ ทำลายกิเลสอวิชชาขาดออกไปจากใจ

นี่เพราะว่ากักจิตวิญญาณไว้ในร่างมนุษย์ แล้วเอาร่างมนุษย์นี้ออกวิวัฒนาการ ในการรื้อค้น ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม วิวัฒนาการอันนี้จะทำให้จิตอันนี้สะอาดได้ สิ่งที่สะอาดขึ้นมาจึงเข้าใจเรื่องโลกนอกโลกใน

โลกนอก เห็นใหม่ โลกนอกๆ โลกภายนอก โลกนี้ เรื่องของสสาร เรื่องของวัตถุนี้เรื่องโลกนอก รู้แจ้งโลกนอก เรื่องของกรรม เรื่องของการกระทำ เห็นใหม่ โลกนอกๆ

โลกใน เห็นใหม่ โลกในคือเรื่องอวิชา เรื่องโลกทัศน์ภายในหัวใจ ถ้าทะลุโลกในไม่ได้ ไม่เข้าอริยสัจ ภavanaไม่เข้าหลักการ สิ่งนี้มันมหัศจรรย์มา ๒,๐๐๐ กว่าปีนะ แล้วสาวกสาวกจะได้ บรรลุธรรมขึ้นมาจะเห็นเรื่องอย่างนี้ เข้าใจเรื่องโลกนอกโลกใน

ที่นี้วิทยาศาสตร์เขาพิสูจน์ไม่ได้ พอวิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้ เห็นใหม่ ไม่เชื่อ ไม่เชื่อเรื่อง นามธรรม ไม่เชื่อเรื่องนามนะ แต่เชื่อเรื่องรูป เรื่องจับต้องได้ แล้วในปัจจุบันนี้เขาบอกเขาก็แสง ได้ เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ของเขามาก จะได้พิสูจน์กันสักที่ว่าจิตวิญญาณคืออะไร เพราะแสงมันเร็ว มาก มันเคลื่อนที่ได้ นี่หนึ่งเศษส่วนวินาทีนี่เป็นแสนๆ ไมล์ เป็นหลายๆ แสนไมล์ เห็นใหม่ ถ้ากัก สิ่งนี้ได้ล่ะ

แล้วนักวิทยาศาสตร์อีกฝ่ายหนึ่งก็ค้นคว้าได้ว่าคลื่นสมอง คอมพิวเตอร์เราต้องมีคีย์ไขใหม่ เราต้องเล่นคีย์ ต้องเล่นเมาส์ ต้องกด มันถึงจะเป็นคอมพิวเตอร์ออกมา ต่อไปไม่ต้องแล้ว เขาใช้ คลื่นสมอง คอมพิวเตอร์นี่คลื่นสมองนะ เมาส์นี่เขาจะสวมในศีรษะแล้วใช้ความคิด ถ้าความคิดนี้ เคลื่อนไปคอมพิวเตอร์มันจะทำงานของมันไป เห็นใหม่ ตื่นเต้นกันใหญ่เลยว่าแสงนี้กับคลื่น สมองนี้เป็นอันเดียวกันหรือเปล่า จิตวิญญาณคือคลื่นสมอง คือเรื่องของสมองไม่ใช่เรื่องของจิต

รูปธรรมนะ รูปกับนาม เป็นรูปทั้งหมดเลย สิ่งที่คลื่นเคลื่อนไปก็เป็นรูปจับต้องได้ แสงนะ ความเร็วของแสงมันเป็นวัตถุนะ มันทะลุมิติไม่ได้ เพราะมันไม่มีชีวิต มันเป็นวัตถุเหมือนรูป นามๆ รูป.. รูปคือสิ่งที่จับต้องได้ รูป...สิ่งที่เราสามารถคาดหมายได้ว่าสิ่งนั้นเราจินตนาการได้

แต่นามนี้ นามเป็นทำไม ถ้านามจินตนาการได้ เห็นใหม่ ขนาดที่ว่าเรื่องนรกสวรรค์ เราก็ จินตนาการไม่ได้ เพียงแต่ถ้าพูดถึงฤทธิชีไพรเขาก็ไปนรกสวรรค์ได้ ทุกอย่างเขารู้ได้หมดละ แล้วสิ่งนี้มันมีอยู่ เห็นใหม่ แล้วคนที่ไปได้ตื่น ไปได้ลึก ไปได้ละเอียดกว่า ฉะนั้น ว่าจินตนาการ ของนรกสวรรค์ถึงไม่เหมือนกัน

ถ้าไม่เหมือนกัน ถ้าเป็นความจริงนะ ความจริงคือผู้ที่เห็นจริงนะ แล้วผู้ที่เห็นไม่จริงละ วิปัสสนิก ถ้ามั่นใจเอา มันคาดหมาย มันเอามาจินตนาการเอานั่น อันนั้นมันเป็นโดยอวิชา โดย นิमित สภาวะไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงมันจะไปโดยความจริงของมัน

คุณ คุณภาพเทวิลไปอยู่บนพรหมได้ สิ่งนี้ไปได้เพราะอะไร? เพราะจิตนี้วิวัฒนาการได้
ทั้งๆ ที่ไม่รู้ร้อยยี่สิบนะ ที่ว่ากักจิตไว้ๆ ถ้าเราเป็นมนุษย์ขึ้นมา เห็นไหม เรากักจิตวิญญูณไว้ได้
โอกาสหนึ่ง แต่ถ้าเราพอมันตายไป สิ่งนี้มันเคลื่อนไป เคลื่อนไปมันมีอยู่ไง เพราะอะไร?

เพราะอย่างนี้เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสาวไปถึงบุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อน
อดีตชาติไปตลอด เห็นไหม อดีตชาติ เพราะสิ่งนี้มันสะสมมา ถึงว่าพระโพธิสัตว์ที่วิวัฒนาการของ
จิตนะ วิวัฒนาการของจิตมันทำคุณงามความดีไง มันสะสมมาๆ วิวัฒนาการของมัน

อย่างเช่นลูกของเรา เด็ก เห็นไหม เด็กของเรานี้มันเป็นอภิชาติบุตร มันเกิดมามันฉลาด มัน
จะมีสิ่งที่ทำให้เชิดชูในบ้านในเรือนเรา แต่ถ้ามันเป็นสิ่งที่มีเวรมีกรรมต่อกัน เวลาเราเกิดมาเป็น
คู่ครอง เห็นไหม คู่ทุกข์คู่ยาก คู่เวรคู่กรรม คู่สร้างคู่สม แล้วทำไมมันถึงต้องมาอยู่ด้วยกันล่ะ
เพราะอะไร?

เพราะความเป็นไป เพราะความผูกพันของใจ อย่งไรก็คู่ของเรา อย่งไรก็เป็นของเรา นี่
เรื่องกรรมไง ถ้าทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ว่าถ้าแยกจากกันมันก็จบจากกัน สิ่งนี้มันเกิดมานะ
ไม่มีเหตุจะไม่มิตผล เหตุปัจจัยมันมีมาอยู่ถึงมาเกิดเป็นเรา ถ้าเกิดเป็นเรา นี่ศาสนาทะลุโลกนอกโลก
ในทะลุตรงนี้ เข้าใจโลกนอกโลกใน

ถ้าเข้าใจโลกนอกโลกใน โลกนอกเป็นเรื่องของรูปธรรมนามธรรมที่มันเป็นไปสภาวะ
นามธรรมนะ นามธรรมโลกนอกด้วยตรงไหน ถ้านามธรรมโลกนอก เห็นไหม ภาพเทวิลทำไมทำ
ได้? ทำไมพวกฤทธิชีไพรเขาทำได้? ด้วยนามธรรมของเขานี้ เหาะเหินเดินฟ้านะ เราก็ตื่นเต้นไป
กับเขานะ จนในการประพฤติปฏิบัติของเรา คุณไปอ่อนวอนเอา อย่างนั้นเราก้เท่ากับถือผีถือสาว
เราไปหาเจ้าหาเข้าทรง เห็นไหม เราอ่อนวอนเอา ไปดูเจ้า คุณอดีตอนาคต นี้ไปอ่อนวอนเอา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เวลาพูดถึงบารมีสิบทิศ อธิษฐานบารมี ทาน
บารมี สีลบารมี” อธิษฐานบารมี ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า นี่อธิษฐานเอา ไม่ได้อ่อนวอน อธิษฐานคือเป้าหมาย เป้าหมายว่าเรา
ตั้งเป้าหมายว่าเราต้องการสิ่งใด แล้วเราพยายามทำให้ถึงเป้าหมายนั้น เห็นไหม อย่างนี้ไม่ใช่อ่อน
วอน!

ถ้าการอ่อนวอนนะ ขอให้เป็นไปแล้วไม่ได้ทำอะไรเลย ขอให้เป็นไป เห็นไหม ถ้าเราถือศีลถือสางกัน ไปขอเอานี้ถือศีลถือสาง ไปขออย่างนั้นไง อ่อนวอนให้ชีวิตนี้มีความสุข แล้วคิดไปประสาธนะ สุขทุกข์มันอยู่ที่การกระทำนะ คนมั่งมีศรีสุข คนรวยขนาดไหน คนมีสมบัติมากขนาดไหน ทุกข์ก็มี สุขก็มี คนทุกข์คนจนขนาดไหนนะ ทุกข์ก็มี สุขก็มี เพราะอะไร? สุขเพราะอะไร?

เพราะเขาพอใจของเขา สุขเพราะเขาเข้าใจชีวิตของเขา นี่คือสัจจะความจริงมันอยู่ตรงนี้ไง ตรงที่ว่าใจมันพอ มันจึงจะมีความสุข ถ้าไม่มีความสุขของมัน เห็นไหม ศาสนาสอนที่นี้ สอนถึงความสุขของเรา สอนถึงศีลธรรมของเรา สอนถึงความจริงเป็นของเรา สอนถึงผลงานของเรา สอนถึงความ เป็นไปของเรา แล้วสอนถึงการกระทำของเราด้วย

ถ้าเราไม่มีการกระทำ มันเป็นไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันส่งออก ขณะที่ เป็นความคิดนี้จิตพุ่งชานมาจากไหน จิตพุ่งชาน เห็นไหม คลื่นสมอง เวลาว่าคลื่นสมองนะ เวลาคนสมองตาย มันก็มีความรู้สึกอยู่ แล้วสมองมันไม่ทำงานล่ะ เวลาเป็นเจ้าชายนิทราต่างๆ เขานอนของเขา สมองเขาพร้อมอยู่ คนตายไปสมองก็มีอยู่

แต่ถ้าพูดถึงสมองมันตาย คนมีความรู้สึกอยู่ มันก็สื่อสารกันไม่ได้ สิ่งนี้มันเกี่ยวเนื่องกัน ใจคนที่มีความจิตวิญญาณ คนยังมีชีวิตอยู่ ยังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออกอยู่ ยังขยับได้อยู่ สมองมันทำงานได้ด้วยพลังงาน เหมือนเครื่องไฟฟ้า เหมือนสิ่งต่างๆ มันต้องใช้พลังงาน

พลังงานคือตัวจิต ตัวจิตอย่างนี้ แล้วตัวจิต คูสิ ตา หู จมูก ลิ้น กาย สิ่งที่กระทบต่างๆ ถ้าเวลาเราสบายใจ เราผลออยู่ มันก็สบายๆ นี่จิตไม่รับรู้ เห็นไหม สิ่งนี้กระทบทั้งหมดนะ อายตนะกระทบหมด เสวยทั้งหมด แต่จิตไม่รับรู้ ไม่มีผลถึงมัน แต่ขณะที่กระทบนะ ตา หู จมูก ลิ้น กาย เห็นไหม รับรู้ขนาดไหนผลต้องเกิดมาจากจิต เกิดมาจากตัวพลังงานตัวนั้น

ตัวพลังงานคือภวาสวะ ตัวรู้ติจิต คือตัวจิตตัวนี้ออก พลังงานที่มันรับรู้ออกมา นี่ที่ว่าผลอๆ ผลอตรงไหน ผลอเพราะถ้ามันไม่รับรู้มันกระทบอยู่ เราเห็นอยู่ เราเห็นภาพอยู่ เห็นต่างๆ แต่มันไม่รู้ภาพอะไร เพราะอะไร เพราะจิตมันไม่รับรู้ มันไม่รับรู้มันไม่ส่งออก มันส่งเข้าถึงไม่ได้

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ รับรู้ต่างๆ มันต้องเข้าไปสะสมที่จิต หนึ่งสะสมที่จิต เพราะสะสมที่จิต จิตนี้รับข้อมูลนี้ไว้ สิ่งนี้เวลาตายเกิดตายสูญ ตายไปมันถึงจะมีสิ่งนี้รองรับตลอดไป สิ่งนี้รองรับตลอดไป เวลาเป็นพระโพธิสัตว์ต่างๆ สร้างบุญญานิจการขึ้นมามันก็สะสมลงที่นี้

พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล เห็นไหม พระสิวลินี่ลามมหาศาลเพราะอะไร เพราะได้สละ เป็นหัวหน้าผู้ที่เสียสละมาตลอด แต่ผู้ที่ไม่ได้เสียสละเรื่องของท่าน แต่มีปัญหาขึ้นมาก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่ไม่มีอำนาจวาสนาบาร์มี...อำนาจวาสนาบาร์มีส่วนหนึ่ง ความสะอาดของจิต ส่วนหนึ่ง สิ่งในส่วนหนึ่งอันนี้มันเป็นคนละส่วนกัน แต่มันอยู่ด้วยกัน

อำนาจวาสนากับปัญญา กับความเป็นไปของอริยสัจ มันคนละส่วนคนละแห่งหมดเลย นี่ จริตนิสัยถึงเป็นอย่างนี้ไง เวลาเราเกิดมา เห็นไหม จิตนี้เรื่องลูกของเรา สังคมของเรา ต้องการให้เป็นคนดีทั้งหมด เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมไม่ดี เป็นเพราะอะไรไม่ดี สิ่งแวดล้อมมีส่วนทั้งนั้นแหละ แต่เพราะคนมันเกิดไง คนมันถึงคราวถึงวาระ เราเกิดในสังคมที่เป็นสภาวะแบบนั้น เวลาผู้นำที่ดี สังคมที่ดี คุณิเราจะไปยืนในสังคมที่ดี เรามีบุญกุศลเราจะมีความสุข แต่พอเวลาสังคมมันแปรสภาพไป ถึงคราวทุกข์จนเจ็บใจขึ้นมา นี่สังคมมันแปรสภาพไปแล้วเราก็อยู่ในสภาวะแบบนั้น

สิ่งนั้นถ้าเราเข้าใจสภาวะแบบนั้นก็ยอมรับสภาวะแบบนั้น มันก็ไม่คืนรนจนเกินไป จิตมันไม่คืนรน มันไม่ทุกข์จนเกินไป แต่ถ้ามันขัดแย้ง มันโต้แย้ง มันคืนรนจนเกินไปเพราะอะไร เพราะกรรมเก่ากรรมใหม่ กรรมเก่าคือการสะสมมาของจิตวิญญาณที่มันสะสมมา จิตนี้ไม่เคยตาย สภาวะนี้ไม่เคยตาย

แสงที่เขาบอกว่ามันเป็นแสงที่กักไว้ เวลาปล่อยไปสสารนี้มันเปลี่ยนแปลงนะ และมันไม่มีผู้รับรู้ ไม่มีใครเป็นเจ้าของ เพราะมันเป็นวัตถุ มันเป็นเรื่องของวัตถุ มันไม่มีจิตวิญญาณ แต่จิตนี้มันมีของมัน มันเป็นธาตุรู้ มันเป็นวัตถุด้วย แล้วมันมีธาตุรู้ด้วย

แล้วเวลาเราสะสางด้วยมรรคญาณ ด้วยมรรค ด้วยความเป็นไปของปัญญา พร้อมกับสมาธิ พร้อมกับอะไร ต้องจากภายใน จากภายในคือว่ามันย้อนกลับมาทวนกระแสเข้ามาจากภายใน มันไปชำระล้างตรงนั้น ถ้ามันชำระล้างตรงนั้น เห็นไหม สิ่งที่มีพลังขับเคลื่อนมันสะอาดได้ไง สิ่งนี้สะอาดนี้มันถึงมหัศจรรย์ใจ มหัศจรรย์กว่าแสงมากมายนัก มหัศจรรย์กว่าวัตถุมากนัก นี่รูปนามๆ เป็นรูปทั้งหมด มันเป็นสสารที่มันแปรสภาพ มันก็มีสสารตัวอื่นแปรสภาพไปทั้งหมด

แต่นามธรรม ถ้ามันโดนปัญญาเข้าไปชำระล้างแล้ว นามอันนี้มันสะอาดได้ไง แล้วนามอันนี้ไม่มีที่สิ้นสุดไง แล้วนามอันนี้ขณะที่ว่ามีกิเลสเต็มหัวใจเลย เวลามันเกิดตายในมิติต่างๆ เห็นไหม ตั้งแต่วิภูฏะ ตั้งแต่พรหมลงมา มันเปลี่ยนสภาพตลอดไป แต่แสงมันไม่เปลี่ยนของมันสภาวะแบบนั้น มันต่างกันมหาศาล

ถึงบอกเขาคิดค้นเขาค้นค้นนะ ค้นค้นยังไม่ได้หลับตา ยังไม่ได้ทำสมาธิ ยังไม่ได้สร้างปัญญาขึ้นมาจะไม่รู้สิ่งใดเลย เห็นไหม นี้อวิชา เป็นนักวิทยาศาสตร์นะ กักแสงไว้ได้ กลิ่นสมองนี่เอามาทำเป็นคอมพิวเตอร์ได้ ทุกอย่างได้หมดเลย มันเป็นเรื่องของโลกนะ ปัจจัยเครื่องอาศัยคอมพิวเตอร์นี่จะทำให้สังคมเราสะดวกสบายขึ้น สิ่งต่างๆ ทำให้สะดวกสบายขึ้น ความสะดวกสบาย เห็นไหม สะดวกสบายให้คนเรานี้มีเวลา

คนเมื่อก่อนจะต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ ทุกอย่างเราต้องทำขึ้นมาด้วยตัวเอง ตลาดก็ไม่มีนะ สมัยโบราณไม่มีตลาดเลย สังคมใดก็ต้องปัจจัยอาศัย เครื่องอยู่อาศัยต้องแสวงหาเอง เห็นไหม ชีวิตนี้มีคุณค่า มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีตลาดขึ้นมา มีต่างๆ ขึ้นมา นี้อวิชา สะดวกสบาย ทุกข์ทั้งนั้นเลย เพราะอะไร? เพราะทรัพยากรมันจะคุณไปอยู่ที่ผู้ที่มีการเมืองไง การเมืองผู้ที่มีอำนาจ เห็นไหม เราที่ต้องทำกันไป โลกเป็นสภาวะแบบนี้ โลกมันจะร้อนเป็นไฟไปเรื่อยๆ เพราะว่าเราห่วงกันว่าโลกจะไม่เจริญ ความเจริญของกิเลสนะ กับความเจริญของธรรม

ตอนนี้ศาสนาพุทธเราวัดกันด้วยความสุขของมวลชน ไม่ใช่วัดกันด้วยสิ่งที่มีปัจจัยเครื่องอาศัยมากอาศัยน้อย ถ้ากระแสสังคมยัดกลับไปได้ มันก็เป็นคราวๆ นะ คราวๆ ว่าสังคมทุกข์หรือยัง สังคมนั้นได้ตกผลึกหรือยัง ความเป็นไปของสังคมมันตกผลึกขึ้นมา มันจะหาทางออกของมันแล้วศาสนาเรานี้ค้ำยันมาได้ พระไตรปิฎก เห็นไหม ธรรมและวินัยนี้ค้ำยันมาได้ แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ขอให้พิสูจน์เถิด ถ้าพิสูจน์โดยที่ว่าจินตมยปัญญา ผู้ที่ภาวนาแล้วเจาะทะลุเข้าไปในเปลือกไข่ ในฟองอวิชาไม่ได้ มันจะไม่เห็นจริงจากโลกใน มันจะรู้จากโลกนอก

โลกนอกคือโลกจำ โลกจำคือโลกธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ของเรา แล้วมันจะไม่เข้าใจเรื่องแสง ไม่เข้าใจเรื่องจิตวิญญาณ ไม่เข้าใจเรื่องความเป็นไปของวิภูฏะ ไม่เข้าใจสิ่งต่างๆ เลย แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์นะ ไม่มีสิ่งใดลึกลับสงสัย ต้องเข้าใจหมด ถ้าเข้าใจหมดเลย พวกนี้มันถึงไม่เป็นอวิชาไง มันถึงเป็นวิชา ชำระเพิกถอนกิเลสออกจากใจ

ถึงเรื่องของ โลกนอกนะ เขาตื่นตื่นกันมาก เขาศึกษาได้ เขาค้นคว้าได้ว่าโลกจะเจริญต่อไป
จะได้พิสูจน์กันเสียที่ว่าจิตวิญญาณมีจริงหรือไม่จริงนะ ไม่มีทาง! เป็นไปไม่ได้! เป็นไปไม่ได้
เลย!

แต่ถ้าหลับตานะ เพราะอะไร เพราะจิตวิญญาณนี้อยู่ในร่างกายของเรา ตั้งแต่เราเกิดมาเป็น
มนุษย์ เราก็กมันไว้อยู่แล้ว ๑๐๐ ปีหรือก็ปีก็แล้วแต่ แล้วเราผลอตัวใจ ลืมตัว ไปเอาแต่เรื่องของ
วัตถุภายนอก ไม่เคยค้นคว้าหาความสุขจากตัวเราเอง ไม่เคยค้นคว้าหาความสุขจากภายใน ทั้งๆ ที่
ห้องวิทยาศาสตร์คือร่างกายเรา แล้วมีจิตวิญญาณอยู่ แต่ไม่ค้นคว้ากัน ไม่เห็นกัน ไม่รู้ถึงคุณค่าของ
มัน

พวกทางยุโรปเขาบอกเลย “ชาวพุทธเรานี้กบเผ่ากอบัว” ศาสนา อริยสังฆมหาศาลเลย แต่
เราไม่สนใจมัน เราไปสนใจแต่เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัยของมัน ส่วนประกอบของมันจากภายนอก
แต่เขาค้นคว้าจากภายใน มันจะเป็นสุขความจริงจากภายในของเราขึ้นมา

นี่ของเรามีคืออยู่ แต่เพราะเราไม่ได้คุมสื่อ เห็นไหม สื่อมันเสนอแต่สิ่งที่ว่าของเขามี แต่สิ่งที่
เรามีไม่มีใครเสนอ แล้วพอเขาค้นคว้าจะไม่จบ เขาจะค้นคว้าของเรา แต่เราทำไมไม่ค้นคว้าของเรา
ถ้าเราค้นคว้าของเราเพราะอะไร?

เราเกิดในประเทศอันสมคврนะ เกิดในพ่อแม่อันสมคвр เพราะพ่อแม่พาเข้าวัดเข้าวา เกิด
ในประเทศที่ศาสนาเจริญรุ่งเรือง เกิดในสถานที่ที่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ เห็นไหม ชี้แนะนะ เพราะ
เราศึกษาขนาดไหนวิชามันศึกษาไปด้วย แล้วถ้ามันมีผู้ชี้แนะ เห็นไหม รู้แจ้งโลกนอกโลกใน
โลกนอกนี้มันสะสม มันปิดบังไว้หมดเลย รู้หมด รู้ๆๆๆ รู้เอาตัวรอดไม่ได้เลย

แต่ถ้าเป็นโลกในนะ รู้! รู้ถึงการเคลื่อนไหว รู้ถึงการกระทบกระทั่งกัน รู้ถึงเหตุถึงผล รู้ถึง
วุฒิภาวะของผู้รับ เด็กมันรับไม่ไหวหรอก ผู้ใหญ่มันรับได้ขนาดไหน ธรรมหยาบธรรมละเอียด
เห็นไหม สิ่งนี้มันจะเป็นไปได้ไม่เป็นไป

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มานะ มีดเชือดโค มีดเชือดไก่ มีดเชือดอะไร อย่าใช้ส้อมสั้ส้อมห้า ใช้
ส้อมสั้ส้อมห้าแล้วมันจะไม่เป็นประโยชน์กับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีดเชือดโคต้องใช้มีดเชือดโค มีด
เชือดไก่ต้องใช้มีดเชือดไก่ เห็นไหม มันคนละชนิดกัน มันคนละปัญญากัน นี่ปัญญาหยาบ ปัญญา
ละเอียด ปัญญาจากภายใน นี่โลกุตตรปัญญา แล้วจะเข้าใจเรื่องที่ว่าวิทยาศาสตร์มันตื่นตื่น

วิทยาศาสตร์ถึงไม่ใช่ศาสนา เพียงแต่ว่าพิสูจน์เรื่องศาสนาให้ชัดเจนขึ้นมา ถ้าเอาวิทยาศาสตร์เป็นตัวตั้ง นามธรรมเข้าถึงไม่ได้ เพราะมันไปติดที่กรอบ แต่ถ้าเป็นนามธรรมนะ ไม่มี อวิชชาของใครของมัน ปัญญาของใครของมัน แล้วจิตนิสัย แล้วความสามารถนี้ของใครของมัน มันเป็นเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ แล้วยังมีหยาบมีอ่อนต่างๆ กันไป นี่มันอยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่ความเป็นไป แล้วอยู่ที่การสมมูลของจิตนั้น มันถึงจะเป็นประโยชน์กับจิตดวงนั้น เอวัง